

de. Odkril in poškodoval je marsikatero streho, razbil mnogo strešne opeke in načel marsikatero slamo. Kadar razsaja tako silovit veter, pravijo ljudje, da se je vedno nekdo blizu obesil.

Sv. Jurij. Gospod je poklical zvestega služabnika iz svojega vinograda na plačilo, da mu da zaslužen krono. Gospod župnik Jožef Čarič, rojen v štrigovski fari v Medžimurju, je umrl dne 19. februarja, izmučen od življenjskih trudov in trpljenj v 46. letu mašništva in 69 letu starosti. Njegovo največje delo je pozidanje nove farne cerkve sv. Jurja. Bridkosti, katere ima duhovnik pri takem poslu, je vzorno prenašal in ostajal zmiraj vedre čudi. Pogreb je vodil dne 22. februarja ob preštevilni udeležbi ljudstva in 16 duhovnikov, gospod kanonik in dekan Slepce, opravil sv. mašo in slovensko pridigo. Nemško je pridigal gospod Čirič. Zunaj cerkve je še govoril en gasilec slovensko in eden nemško in g. župan, ki se je v pristrčnih slovenskih besedah poslovil od spoštovanega duhovnega pastirja. V sprevodu sta šla tudi gg. Benko ml. in Hartner ml. Pokopan je rajni gospod na zahodni strani nove cerkve ob zidu. Odšel je iz te solzne doline, kjer nam je zapustil zgled delovanja, pobožnega življenja, in veličastno hišo božjo.

Sobota. Občinski odbor je na svoji seji dne 8. februarja sklepal o proračunu za leto 1935-1936. Izdatki so tako razvrščeni: Osební izdatki 66.000 Din, za razne osebné in imovinske potrebe 32.000 Din, za kmetijstvo in živinorejo 14.900 Din, za narodno zdravje 1000, za osobe gradbene stroke 26.400, za občinsko gospodarstvo 14.600, posebni izdatki 9400, materialni izdatki 49.500, za razne urade in razsvetljavo 94.340, za prosveto 177.346, podpore društvom 7900, za gradbeno stroko 85.500, prispevek za kmetijstvo 3430, za živinorejo 8000, za razne potrebe narodnega zdravja 16.000, za socialno skrbstvo 43.450, za industrijo, trgovino in obrt 12.500, za kritje občinskega gospodarstva 19.500 in ostali stroški 20.656 Din. Skupni materialni stroški so preračunani na 562.602 Din ter osebni na 165.300 Din, kar znaša skupaj Din 727.902.—. Dohodki se krijejo z izdatki. Doklade na vse državne neposredne davke so 50%. To poročamo, da se vidi, koliko znaša proračun prestolice Slovenske krajine.

Sobota. Poročil se je dne 11. februarja v Ljubljani g. Ubald Justin, profesor na tukajšnji realni gimnaziji, z gđ. Tejlčakovo, profesorico. Mlademu paru želimo obilo božjega blagoslova! — Napredoval je v višjo skupino dr. Pečan Jože, višji pristav pri našem Zdravstvenem domu. Čestitamo! — Na tukajšnji borzi dela je iskalo dela 189 moških delavcev raznih poklicev in 277 žensk, med njimi 270 poljskih delavk. Na razpolago je pa bilo za sprejem v delo za štiri moške osebe in tri ženske. Poročamo to javnosti v premislek!

Martjanci. Dne 17. t. m. je bil slovesno zaključen pletarski tečaj. Razstavile so se in prodajale izdelave tečajnikov. Istočasno se je vršilo zborovanje selekcijskega društva ob polnoštevilni udeležbi članov. Kakor je razvidno, se naši živinorejci zelo zanimajo za to društvo, kar je tudi razumljivo, saj je glavni vir dohodkov naših kmetovalcev živinoreja, zato polagajo tudi tako veliko važnost na to panogo gospodarstva.

Naše sezonsko delavstvo. Kakor smo že na tem mestu večkrat poročali o naših sezonskih delavcih, se bom tudi sedaj dotaknil tega perečega vprašanja. Naši sezonski delavci zapuščajo v najlepših mesecih našo zemljo z namenom, da si prislužijo kruh za zimo. K tej so prisiljeni. Gosta naseljenost, premalo zemlje in borba za življenje jih sili, da hodijo po domovini na delo, gredo v Francijo in v druge kraje, kamor jim je le omogočeno. V Jugoslaviji je minulo leto iskalo zasluzka okoli 1400 delavcev, ki so bili tudi zaposleni na državnih posestvih v Belju, Čoki in Donj. Miholjcu. Zasluzek teh ljudi je bil naravnost krvavo zaslužen, saj niso dobili za svoje delo od zore do mraka več kot 7—10 Din, ko je bil

Oglas je reg. pod št. Br. 23762 od 19. XI. 1934.

n. pr. zaslužen naših delavcev v Franciji povprečno 22 frankov na dan. Je pa še bil drug nedostatek v domovini. V inozemstvu so naši delavci bili pod veliko pažnjo radi zdravja in so jim oblasti šle na roko. Nudili so jim celo brezplačno zdravljenje, pri nas v domovini je pa bil delavec v slučaju bolezni zaščiten le 8 dni in mu je bilo le 8 dni omogočeno zdravljenje. Če že tujina sprejme naše delavce, katerih pridnost in delavnost zelo ceni, v svojo zaščito, smo prisiljeni zaprositi tudi merodajne činitelje pri nas, da se pobrigajo za naše delavstvo na sezonskem delu v zdravstvenem, moralnem in socialnem oziru. To prosimo in upamo, da bomo dosegli za naše sezonske delavce v domovini poboljšanje in razumevanje njihovega težkega položaja!

Komunistinja o ženi v Rusiji.

Radovedneži iz različnih držav so že šli občudovat dela sovjetske Rusije, a

mnogi so se vrnili razočarani nazaj. Zadnji čas je šla v Rusijo neka Nemka, vsa zaverovana v komunizem. Naučila se je ruski in se je odpravila tja kot turistka. Razočarana se je vrnila nazaj, popisala je svoje utise in jih je priobčil v »Social. Vestniku« v Parizu. Te utise zdaj ponatiskujejo ruski listi približno tako-le:

V Leningradu nas je čakalo nekaj razkošnih avtomobilov. Okrog nas je

Pasja straža na kolo-dvoru.

V Brnu na Moravskem so za poskus uvedli na kolo-dvoru pasjo stražo, da bi preprečili neprestane tatvine premoga. Psi so tako izvežbani, da tatu primejo, a ne poškodujejo. Koj prvi dan so psi zalotili štiri tatove premoga. Železniška uprava namerava pasjo stražo uvesti tudi po drugih postajah.

V Abesiniji.

Slavni švicarski letalec Walter Mittelholzer, ki je bil izvršil že osem poletov nad Afriko in preletel tudi najvišjo afriško goro Kilimandžaro, je bil izbran, da dovede v Abesinijo tromotorno fokersko letalo, katero je

Januš Golec:

Propast in dvig.

Ljudska povest.

Pri takihle neprostovoljnih sestankih z nadzorno oblastjo je bil tobakar ob tobačni tovor, je moral v luknjo, ali ga je doletela celo smrt iz graničarjeve puške. Radi neprestano prežeče smrtni nevarnosti se niso podajali tobakarji posamič na šverc, ampak v večjih gručah, ki so bile dovolj močne za obrambo napram oboroženi sili.

Življenje tobakarja je bilo prepleteno z vsemi mogočimi smešnimi in tudi najbolj resnimi dogodivljaji. Pri vseh nevarnostih, katere so bile tobakarjem za petami, je bil zaslužen iz tega poklica pičel ter v tolikih slučajih povsem tvegan. Tobakar je zaslužil, bil zopet ob vse in navezan na prenašanje tobačnih tovorov za tovariše, dokler si ni prislužil toliko, da si je kupil lahko svoj lastni punkelj.

Miru pred tobakarji ter financarji, grencarji ali iblajtarji ni bilo, dokler se je klatil še kak tihotapec tobaka ob Sotli. Kačje sovraštvo med obema skupinama je rodilo poboje ter približno enake zgube

na obeh straneh. Oba poklica sta bila težavna ter presneto opasna.

To še treba omeniti, da so bili tobakarji pri narodu priljubljeni; financar ali iblajtar že od nekdaj proklet na dno pekla od tobakarja in preprostega človeka. Ljudstvo ni in ne bo razumelo, zakaj je pokrajinam in državam v korist, da zapirajo meje in puste streljati na ljudi radi tolikokrat malenkostnih obmejnih prestopkov.

Si ne smemo misliti, da so se hrvaški tobakarji zagnali v štajerske, ko so pričeli tudi ti švercati duhan in kratili Zagorcem dobiček. Nikakor ne! Na polju šverca je bila takoj sklenjena pobratimija. Razlika med štajerskim in hrvaškim tihotapecem je bila naglo zbrisana in so imeli graničarji kar preko noči opravka s podvojenjo švercarsko bando.

Štajerci so zanesli med Hrvate več smisla za moč skupne organizacije. Nemogoče je dognati, kedaj ravno so prešle rakarske organizatorične dobrine na tobakarje. Istina je, da je občutila kmalu po smrti rakov obmejna straža, da je poživila ter naenkrat ojačila tobačne švercarje neka nova sila. Tobakarji so začeli nastopati po tajnih načrtih in ti so se ob-

bilo pa na tisoče ljudi beraško oblečeni. Zapeljali so nas v veličastni hotel »Astoria« nasproti Izakijevskega sobora (cerkve). V hotelu so preproge, dragoceno pohištvo in cvetice. A pred njegovim pragom so lačni, strgani in umazani ljudje. Ulice so snažne, poslopja se popravljajo in mnogo je na novo postavljenih. No, ljudje so mračni in neprijazni.

Dobila sem sovjetske denarje in začela sem hoditi po mestu brez spremeljevalca. Zelo neugoden utis so na me napravile ženske in otroci. V Rusiji je žena možu enakopravna. Ženske delajo ravno tako kot moški. V začetku se sem tega veselila, ker so tukaj uresničene moje sanje. Toda kmalu sem spoznala, da je usoda sovjetske žene zelo trda.

Ženske so videti posebno otožne, na njih je neki znak neprijaznosti. Zelo redko srečaš žensko, na katere obleki bi se opazila skrb in stremljenje za snago. Na njih ne opaziš smeha in radosti, na njih ne čutiš niti mladosti. Zdi se, kot bi bile vse v velikih skrbih.

Otroci so dobro razviti. A po večini naredijo utis, da se potepajo in se doma ne držijo; mimoidočim zadevajo, so neotesani in drzni.

Po toliko letih revolucije, po tolikih stavbenih delih se mora človek čuditi, da ljudstvo hodi okrog tako beraško oblečeno. Da se ljudje zavarujejo proti mrazu, nadevajo na se vso strgano toplo obleko. V trgovinah ne najdeš nobenega sadja. Pred pekarnami opaziš še vedno vrste ljudi, zlasti žensk, ki čakajo na kruh. Okna stanovanj so umazana, zadelana z deskami. Nikjer ni videti kake zavese ali cvetice.

Težko je tukaj življenje. Mogoče, da bo kdaj boljše, no, zdaj še ni človeku zagotovljen stalen košček kruha. Ljudje, kateri imajo lastno prepičanje, se tukajšnjemu življenju ne morejo privaditi.

A. K.

*

Kamnica pri Mariboru. Kamničani, kam pa boste šli zadnjo predpustno nedeljo? Gotovo vsi v cerkveno dvorano, kamor bo prišla tudi »Nevesta iz Amerike«. Tako se zove namreč igra, katero boste imeli priliko videti na našem odru. Je za vsakega najlepša prilika, da se nasmeje do solz. Zato na svidenje v nedeljo dne 3. marca ob treh popoldne v cerkveni dvorani domačini pa seveda tudi sosedi vsi!

Vurberg. Ha, ha! Za ta predpust pa smo izbrali pravo; igro »Davek na samce« bomo igrali. To pa zato, da se bomo krepko na vseh maščevali, ki smo jih zastonj pred oltar sv. zakona pričakovali. O le pridite si brhki samci in samice k nam na masno nedeljo popoldne pogledat, kako ta nova zakonska naredba izgleda. Ves paragraf vam bo Mihec Kozlarjev izvrstno obdelal. Ne pozabite pa solz si obrisati doma, ker igra smeha na cente ima.

Sv. Trojica v Slov. goricah. Fantovska Marijina družba priredi v nedeljo dne 3. marca, in na pustni torek dne 5. marca pri Sv. Trojici najnovejšo moderno šaloigro »Burka o jezičnem dohtarju«, ki ima zabavnosti za tri druge igre. Prijatelji poštenega smeha, vsi ste vljudno vabljeni!

Sv. Benedikt v Slov. goricah. V nedeljo dne 3. marca bo naša mladina cerkvenega pevskega zbora predstavljala šaljivo burko v štirih dejanjih »Zenitna ponudba«. Ker bo predstava nudila mnogo zabave in smeha, ste vabljeni sosedi od blizu in daleč, da se razvedrite za pust!

Kapela pri Radencih. Bliža se pustna nedelja (3. marec), ko se hoče vsak še nekoliko zabavati, predno nastopi resni postni čas. Ja, kam pa bomo šli letos, da se bomo pošteno razveselili in razvedrili, da nas ne bo potem glava in srce bolelo? Vsi prijatelji poštene zabave od blizu in daleč ste prijazno povabljeni!

Narečajte naše liste, ki jih tiska Tiskarna sv. Cirila:

»Slovenski gospodar«
»Naš dom«
»Nedelja«
»Glasnik presvetega Srca Jezusovega«
»Rafael«.

v Radence v restavracijo gospoda Maršika, kjer vprizoriijo ob petih popoldne dekleta Marijine družbe ginjivo igro »Prisegam«. Igra je polna šaljivih prizorov, ki te prišljijo do odkritosrčnega smeha, drugi te bodo pa zopet gani do solz, če si količkaj mehkočutnega srca, tako da bo vsem čustvom ustrezno. Le pridite in prepričali se boste, da je res!

Sv. Križ pri Ljutomeru. Cerkevni pevski zbor priredi v nedeljo dne 3. marca v Slomškovi dvorani lepo predpustno zabavo s petjem, tamburanjem in prav veselo igro »Mutasti muzikanti«. Prijazno vabljeni!

Sv. Tomaž pri Ormožu. Morda še ne veste, kam naj na pustno nedeljo greste? Na vsak način v Društveni dom, kjer nam bo pripravilo naše Katoliško prosvetno društvo nad vse zabavno in zdravega humorja polno Nušičevo komedijo »Narodni poslanec«. Ti težki časi nam itak ne nudijo dosti vzroka za smeh, zato si pripravimo za pustno nedeljo tem večji smeh!

Sv. Anton v Slov. goricah. Zadnjič je bila dvorana pretesna, ko se je na odru našega cerkvenega doma ženila »Nevesta iz Amerike«. Zato igro ponovimo v nedeljo dne 3. marca ob 15. uri. Kdor bi se rad od srca nasmejal in razveselil, naj pride. Na »ofer« se da za vslopnino 1, 2 ali 3 Din.

Velika Nedelja. Na pustno nedeljo se vrši v križniški dvorani popoldne po večernicah lepa in resno-šaljiva igra »Dve nevesti«. Pridite vsi, ki želite imeti ta dan pristno in pošteno zabavo. Vstopnina običajna.

Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. Tukajšnje društvo »Ljudska knjižnica« priredi na pustno nedeljo dne 3. marca, popoldne po večernicah igro »Trije vaški svetniki«. Igra, ki ima tri dejanja, je vesela, smeha polna in najpripravnjša za ta čas.

Št. Ilj pri Velenju. Prostovoljna gasilska četa priredi na pustno nedeljo dne 3. marca ob 3. uri popoldne v prostorih g. Tajnškega veseligrigro »Cigani«. Po igri je prosta domača zabava. Vse prijatelje gasilstva od blizu in daleč vabimo na prireditelje, posebno ker je čisti dobček namenjen za nabavo nove motorne brizgalne.

*

nesli. Posamezne skupine švercarjev so se premisljeno ter preračunano ogibale pastem, nevarnostim in skušale prekaniti stražo. Naenkrat ni bilo toliko preletanja na meji, ne tako gostih pobojev; pač pa mnogo več srečno pretihotapljenega tobaka v prometu. Vse je pušilo ceni švercni tobak, kar je nepopisno jezilo finančno oblast.

Duša popolne preosnove že itak od nekdanj obstoječe organizacije tobakarjev je bil Lapuhov Vinko. Kar mu je uspelo ter rodilo sadove pri rakarjih, je bilo tudi v klasje pri tobakarjih.

Nikdo ni pravzaprav izvolil Vinka za glavarja obširne družbe tobakarjev. Razmere in smotreni skupni nastopi so nanegli, da je znal kmalu vsak tobakar ob obeh straneh Sotle, kdo je njegov zapovednik, zaščitnik ter strahovalec, če bi se pregrešil zoper koristi skupnosti.

Moč in oblast poglavarja tobakarjev je bil za Vinka edini lek, da ni obupal v popolni srčni osamelosti. Poštena družba se mu je pristudila. Če je hotel živeti ter pozabiti, je moral v boj z dnevnimi smrtnimi nevarnostmi.

Kakor že omenjeno, je združena organizacija

tobakarjev po Vinkovem nastopu znatno zrasla na moči ter po preudarnem ter strogo načrtanem boju z nadzorno oblastjo.

Financarji so se dobro zavedali, da nekdo načeljuje tobakarjem, jih vodi ter kaže pot, po kateri je najlažje prekaniti graničarje. Pojava vodilne sile med tobakarji se je zavedala oblast. Zvedela pa ni, kdo je taisti, ki kuje vedno nove načrte za uspešne nastope tobakarjev zdaj tu in zdaj tam.

Pred Vinkom je razpečaval tobakar v družbi prišvercano blago na skrivnem po hišah. Krošnjarski posel s švercom je bil zamuden in je bil lahko razpečevalcu vsak čas financar za petami. In največkrat se je zgodilo, da sta bila zalotena tihotapec ter kupec. Prvi je romal v zapor, drugi je plačal globo!

Po ustvaritvi združene organizacije tobakarjev pod skupnim vodstvom je postalo povsem drugače.

Kronika župnije Sv. Petra pod Sv. gorami beleži, kako je izsilila pri belem dnevu cela četa s težkimi punklji obloženih tobakarjev prehod preko Sotle na štajersko stran po jezu v Zelenjakihi. Lepo v vrsti so korakali pod št. Petrom in zginili nekam proti Križanemu vrhu.

bil naročil v Evropi abesinski neguš - »cesar vseh cesarjev«. W. Mittelholzer je svojo nalogo točno izvršil in bil gost na abesinskem dvoru. Sam pripoveduje, kako si je moral zaradi dvornih običajev, ki so v navadi na abesinskem dvoru, tik ob poletu v naglici dati napraviti novo obleko, kakoršne dotlej še ni bil nikdar imel: frak! O drugih abesinskih običajih in razmerah pripoveduje: Sodstvo v Abesiniji je zelo enostavno in salomonsko: »Oko za oko, zob za zob!« Kdor ubija, se kaznuje s smrtjo in usmrčenje opravi top. Neki šestletni deček, čegar očeta so ubili, je moral sam naperiti top proti morilcu. Dečku